

คู่มือ

การปลูกฝังและสร้างเสริม

อุดมการณ์ทหารเรือ

พระบรมราชาบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช

พระราชทานแก่ทหารรักษาพระองค์ในพิธีถวายสัตย์ปฏิญาณตนและสวนสนาม
ของทหารรักษาพระองค์ ๒ ธันวาคม ๒๕๕๘^{๑)}

“เป็นที่ทราบกันดีว่าทหารมีหน้าที่ป้องกันประเทศและปกป้องคุ้มครองประชาชนให้มีชีวิตอยู่ด้วยความร่มเย็นเป็นปรกติสุข หน้าที่ทั้งนี้ถือว่าสำคัญมาก โดยเฉพาะในระยะปัจจุบันสถานการณ์ในบ้านเมืองเราอาจกล่าวได้ว่าไม่น่าไว้วางใจนัก เหตุเพราะภัยอันตรายและความไม่เป็นปรกตินานาประการ ทหารจึงต้องสำนึกตระหนักในความรับผิดชอบที่มี และทำหน้าที่ของตนให้เข้มแข็งหนักแน่นยิ่งขึ้น ซึ่งหากสามารถกระทำได้ครบถ้วนแท้จริง ก็จะเป็นความสำเร็จเป็นความดี เป็นเกียรติ เป็นศักดิ์ศรีของทหารและกองทัพไทย ประชาชนก็จะอยู่เย็นเป็นสุข บ้านเมืองไทยก็จะอยู่รอดปลอดภัย และดำรงอยู่ได้ด้วยความมั่นคงสวัสดิ์..”

^{๑)} กองทัพเรือ, “๑๐๐ ปี การเสด็จพระราชดำเนินทรงเปิดโรงเรียนนายเรือ”, พฤศจิกายน ๒๕๕๙.

กษัตริย์ กษัตริย์
อะไรก็ทำสำเร็จ

ทำงานทำสำเร็จ ^๒	จงทำ	Work while you work
ระหว่างเล่นควรจำ	เล่นแท้	Play while you play
หนทางเข้มนั้นนำ	เป็นสุข	That is the way
ก่อให้เกิดขึ้นแรงแม่	นับถือ ทวีคูณ	To be cheerful and gay
ทุกสิ่งที่ทำนั้น	ควรตรอง	All that you do
โดยแน่สุดทำนอง	ที่รู้	Do with your might
สิ่งใดทำเป็นสอง	ครึ่ง ครึ่ง	Things done by half
สิ่งนั้นไม่ควรทำ	ก่อให้ เป็นจริง	Are never done right

บทโคลงพระนิพนธ์ พลเรือเอก พระเจ้าบรมวงศ์เธอ พระองค์เจ้าอาภากรเกียรติวงศ์
กรมหลวงชุมพรเขตอุดมศักดิ์

^๒ ราชนาวิกสภา. นิตยสารนาวิกศาสตร์, ๙๗ (๕), ฉบับเดือน พฤษภาคม ๒๕๕๗, ปกหลัง.

คำนำ

หนังสือคู่มือการปลูกฝังและสร้างเสริมอุดมการณ์ทหารเรือ ซึ่งจัดทำโดยกรมกำลังพลทหารเรือ เป็นการปฏิบัติตามนโยบายผู้บัญชาการทหารเรือ ประจำปีงบประมาณ ๒๕๕๗ ด้านการกำลังพล โดยมีจุดมุ่งหมายให้กำลังพลทุกระดับของกองทัพเรือ มีอุดมการณ์ทหารเรือที่เข้มแข็งและเป็นมาตรฐานยิ่งขึ้น ยึดมั่นในสถาบันชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ และการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข มีความเสียสละ คำนึงถึงผลประโยชน์ของชาติและประโยชน์สุขของประชาชน การที่จะปฏิบัติตามคู่มืออุดมการณ์ทหารเรือนี้ได้ อย่างสมบูรณ์นั้น จำเป็นต้องอาศัยความร่วมมือร่วมใจจากผู้ที่เกี่ยวข้องต่าง ๆ ในหน่วย ตั้งแต่ผู้บังคับบัญชาลงไปจนถึงทหารในหน่วยทุกคน ที่จะร่วมกันมุ่งมั่นพัฒนาตนเอง และหน่วยให้มีอุดมการณ์อันกล้าแกร่ง เป็นทหารอาชีพที่มีค่านิยมและมาตรฐานในการปฏิบัติงานจนเป็นที่ยอมรับจากสังคมและนานาชาติอารยประเทศ

กรมกำลังพลทหารเรือ

สารบัญ

เรื่อง	หน้า
พระบรมราโชวาทพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช	ก
บทโคลงพระนิพนธ์ พลเรือเอก พระเจ้าบรมวงศ์เธอ พระองค์เจ้าอาภากรเกียรติวงศ์ กรมหลวงชุมพรเขตอุดมศักดิ์	ข
คำนำ	ค
สารบัญ	ง
บทที่ ๑ บทนำ	๑
บทที่ ๒ ประวัติศาสตร์การยุทธ์ของไทย	๙
บทที่ ๓ อุดมการณ์ทหารเรือ	๑๙
บทที่ ๔ การปลุกฝังและสร้างเสริมอุดมการณ์ทหารเรือ	๒๓
ผนวก	
ก ประวัติบุคคลสำคัญที่สมควรยกย่อง	๒๖
ข บทเพลงทหารเรือ	๒๘
บรรณานุกรม	๓๒

บทที่ ๑

บทนำ

อุดมการณ์^๓ คือ “จินตนาการ ที่ถือว่าเป็นมาตรฐานแห่งความดีงามและความจริง ซึ่งถือว่าเป็นเป้าหมายแห่งชีวิตอันสูงส่ง ที่จูงใจให้มนุษย์พยายามมุ่งมั่นที่จะทำหรือบรรลุถึง” เป็นพลังอำนาจที่ทำให้เกิดความกลมเกลียว เป็นปึกแผ่นและจิตสำนึกร่วมในสังคม อันเป็นแรงกระตุ้นสำคัญที่จะผลักดันให้มนุษย์มีจิตใจมุ่งมั่นและพยายามทำเพื่อให้บรรลุถึงเป้าหมายของตนที่วางไว้ กองทัพเป็นสถาบันสำคัญที่เกี่ยวข้องกับการปลูกฝังอุดมการณ์

ทหาร^๔ คือ “ผู้มีหน้าที่สู้รบป้องกันประเทศ นักรบ”

อุดมการณ์ทหาร^๕ คือ “มาตรฐานแห่งความดีงามอันสุดยอดในหน้าที่ของนักรบของชาติ ที่ต้องมุ่งมั่น อุทิศตนเพื่อให้บรรลุถึง” ซึ่งความสำคัญดังกล่าวจะเห็นได้ว่าในด้านการป้องกันประเทศนั้น เป็นหน้าที่ของคนไทยทุกคนที่จะปกป้องประเทศบ้านเกิดเมืองนอนในทุกวิถีทางเท่าที่จะสามารถทำได้ และรัฐธรรมนูญได้กำหนดให้ชายไทยทุกคนต้องเป็นทหารรับใช้ชาติ

อุดมการณ์ทหารจึงเป็นสิ่งที่สำคัญและจำเป็นอย่างยิ่งต่อความเป็นทหารอาชีพ การมีอุดมการณ์ทหารที่ฝังแน่นจะเป็นแนวทางให้ทหารเกิดความสำนึกในหน้าที่ ยึดมั่นในผลสำเร็จของภารกิจ เป็นหลักประกันได้ว่าผู้ที่มีอุดมการณ์ทหารที่ฝังแน่นและ

^๓ ศูนย์พัฒนาหลักนิยมและยุทธศาสตร์ กรมยุทธศึกษาทหารบก, “คู่มือการปลูกฝังและสร้างเสริมอุดมการณ์ทหารกองทัพบก”, มกราคม ๒๕๕๔, หน้า ๑.

^๔ ราชบัณฑิตยสถาน, พจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ.๒๕๕๔ เฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เนื่องในโอกาสพระราชพิธีมหามงคลเฉลิมพระชนมพรรษา ๗ รอบ ๕ ธันวาคม ๒๕๕๔, หน้า ๕๔๘.

^๕ ศูนย์พัฒนาหลักนิยมและยุทธศาสตร์ กรมยุทธศึกษาทหารบก, op.cit., p.1.

กล้าแกร่ง จะนำผลดีมาสู่กองทัพและประเทศชาติ และเป็นการปฏิบัติหน้าที่ตามบทบาทของทหารอย่างสมบูรณ์

ทหารที่มีอุดมการณ์กล้าแข็ง
ต้องศรัทธาและสำนึกต่อภารกิจตามหน้าที่ อุทิศตน และเสียสละ ชี้นำตนเองได้ว่า ต้องทำอะไรบ้าง เพื่อให้ชาติมั่นคงและปลอดภัย ประสิทธิภาพหน่วยทหารนั้นขึ้นอยู่กับความสามารถของคนเหนือกว่า

อาวุธยุทโธปกรณ์ ดังคำกล่าวที่ว่า “เหล็กในคน สำคัญกว่าเหล็กในเรือ”^๖

กระบวนการพัฒนาอุดมการณ์ทางทหาร

การพัฒนาอุดมการณ์ทางทหารจะต้องกระทำตั้งแต่บุคคลพลเรือนเข้ามาเป็นทหารและพัฒนาต่อเนื่องไปตลอดชีวิต การรับราชการทหารในกลุ่มบุคคลที่เข้ามาใหม่ จะต้องมีการปลูกฝังค่านิยมพื้นฐานการเป็นทหาร เช่น ความรักชาติ ความเข้มแข็ง ความอดทน ความมีวินัย และการเชื่อฟังคำสั่ง เป็นต้น แล้วจึง

ค่อย ๆ พัฒนาค่านิยมทหารในระดับที่สูงขึ้นไปเรื่อย ๆ ซึ่งเป็นเรื่องที่ต้องใช้สำนักทางจริยธรรมเข้ามาร่วมด้วย ในขั้นต้นของชีวิตทหารต้องมีการปลูกฝังอุดมการณ์อย่างเข้มข้น

^๖ กรมยุทธศึกษาทหารเรือ. เหล็กในคน. นิตยสารนาวิกศาสตร์, ๙๖ (๓), ฉบับเดือน มีนาคม ๒๕๕๖, หน้า ๕๖.

และเมื่อรับราชการแล้วก็ให้มีการต่อยอดอยู่เป็นระยะ โดยการอบรมให้เกิดความภาคภูมิใจ ในประวัติศาสตร์การต่อสู้ของชาติ การใช้คำขวัญ เพลงปลุกใจ การฝึก เป็นต้น

ผู้นำกับการพัฒนาอุตสาหกรรมทางทหาร ผู้บังคับบัญชาพึงแสดงตัวอย่าง ในความประพฤติ ความเป็นอยู่ และการทำงานไม่ให้เกิดการเปรียบเทียบ ไม่ให้ผู้น้อยดูถูก ดูแคลนหรือขาดความเคารพเลื่อมใส ผู้ได้บังคับบัญชาทุกคนย่อมมองไปที่ผู้บังคับบัญชา หรือผู้ที่เหนือกว่า หากได้แสดงตนเป็นแบบอย่างที่ดีงามผู้ได้บังคับบัญช้าย่อมจะ ปฏิบัติตาม ทหารจะอยู่กับผู้บังคับบัญชาและตายพร้อมกับผู้บังคับบัญชาได้เสมอ ผู้บังคับบัญชาจะต้องไม่เห็นแก่ได้แม้ในสิ่งอันเล็กน้อย ต้องละเว้นการล่งลึงอิทธิอันควรมี ควรได้ของทหาร

ประมวลจริยธรรมกระทรวงกลาโหม ๑๔ ประการ

จริยธรรม^๗ คือ “ธรรมที่เป็นข้อประพฤติปฏิบัติ ศีลธรรม กฎศีลธรรม” กระทรวงกลาโหมได้กำหนดให้มีประมวลจริยธรรมของกระทรวงกลาโหมเพื่อให้ ข้าราชการกระทรวงกลาโหมยึดถือและปฏิบัติ ๑๔ ประการ^๘ ดังนี้

๑. การเชิดชูและรักษาไว้ซึ่งพระบรมเดชานุภาพแห่งพระมหากษัตริย์เจ้า
๒. พิทักษ์รักษา ปกป้องสถาบันพระมหากษัตริย์
๓. การรักษาไว้ซึ่งการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ ทรงเป็นประมุข
๔. การพิทักษ์รักษาไว้ซึ่งเอกราช อธิปไตย และบูรณภาพแห่งเขตอำนาจรัฐ
๕. การพิทักษ์และรักษาผลประโยชน์ของชาติ ยึดถือประโยชน์ส่วนรวม มากกว่าประโยชน์ส่วนตน และไม่มีผลประโยชน์ทับซ้อน
๖. การยืนหยัดทำในสิ่งที่ถูกต้องเป็นธรรม และถูกกฎหมาย
๗. การให้ความช่วยเหลือแก่ประชาชนด้วยความรวดเร็ว มีอัธยาศัยและไม่เลือกปฏิบัติ

^๗ ราชบัณฑิตยสถาน, op.cit.,p.303.

^๘ กระทรวงกลาโหม, ระเบียบกระทรวงกลาโหม ลงวันที่ ๒๗ ตุลาคม ๒๕๕๑ ว่าด้วย ประมวลจริยธรรม พ.ศ.๒๕๕๑

๘. การให้ข้อมูลข่าวสารแก่ประชาชน โดยไม่บิดเบือนข้อเท็จจริงภายใต้กรอบของกฎหมาย
๙. การยึดมั่นในคุณธรรม และจริยธรรม
๑๐. การมีจิตสำนึกที่ดี ซื่อสัตย์ สุจริต และรับผิดชอบ
๑๑. การมุ่งเน้นผลสัมฤทธิ์ของงาน รักษามาตรฐาน และมีคุณภาพโปร่งใสตรวจสอบได้
๑๒. การยึดมั่นในระเบียบ คำสั่ง ข้อบังคับ และแบบธรรมเนียมของทหารอย่างเคร่งครัด
๑๓. การเชิดชูและรักษาไว้ซึ่ง เกียรติยศ เกียรติศักดิ์ ของทหาร
๑๔. การเชื่อถือผู้บังคับบัญชา และการปฏิบัติตามคำสั่งอย่างเคร่งครัด ทั้งการปกครองผู้ใต้บังคับบัญชา ด้วยความยุติธรรม

ประมวลจริยธรรมกองทัพเรือ ๑๑ ประการ

กองทัพเรือได้กำหนดให้มีประมวลจริยธรรมกองทัพเรือ ๑๑ ประการ^๙ เพื่อเสริมสร้างมาตรฐานด้านจริยธรรมให้กับกำลังพล ดังนี้

๑. ความรับผิดชอบ (Accountability) คือ ความมุ่งมั่นที่จะปฏิบัติหน้าที่ด้วยความผูกพัน ด้วยความพากเพียร และความละเอียดรอบคอบ ยอมรับผลการกระทำในการปฏิบัติหน้าที่ เพื่อให้บรรลุผลสำเร็จตามความมุ่งหมาย ทั้งพยายามที่จะปฏิบัติหน้าที่ให้ดียิ่งขึ้น
๒. ความซื่อสัตย์ (Honesty) คือ ความประพฤติอย่างเหมาะสม และตรงต่อความเป็นจริง ประพฤติปฏิบัติอย่างตรงไปตรงมา ทั้งกาย วาจา ใจ ต่อตนเองและผู้อื่น
๓. ความมีเหตุผล (Rationality) คือ ความสามารถในการใช้ปัญญาในการประพฤติปฏิบัติ รู้จักไตร่ตรอง พิสูจน์ให้ประจักษ์ ไม่หลงงมงาย มีความยับยั้งชั่งใจ โดยไม่ผูกพันกับอารมณ์และความยึดมั่นของตนเองที่มีอยู่เดิมซึ่งอาจผิดได้
๔. ความกตัญญูตทเวทิต (Gratitude) คือ ความรู้สำนึกในอุปการคุณหรือบุญคุณที่ผู้อื่นมีต่อเรา

^๙ กองทัพเรือ, ประกาศกองทัพเรือ ลงวันที่ ๓๑ กรกฎาคม ๒๕๕๗ เรื่องประมวลจริยธรรมกองทัพเรือ

๕. ความมีระเบียบวินัย (Disciplined) คือ การควบคุมความประพฤติปฏิบัติให้ถูกต้องและเหมาะสมกับจรรยาบรรณ ขอบังคับ ข้อตกลง กฎหมาย และศีลธรรม

๖. ความเสียสละ (Sacrifice) คือ การละความเห็นแก่ตัว การให้ปันแก่บุคคลที่ควรให้ด้วยกำลังกาย กำลังสติปัญญา รวมทั้งการรู้จักสละทิ้งอารมณ์ร้ายในตนเอง

๗. การประหยัด (Thrifty) คือ การใช้สิ่งของพอเหมาะพอควรให้ได้ประโยชน์มากที่สุด ไม่ให้มีส่วนเกินมากนัก รวมทั้งการรู้จักระมัดระวัง รู้จักยับยั้งความต้องการให้อยู่ในกรอบและขอบเขตที่พอเหมาะ

๘. ความอุตสาหะ (Diligence) คือ ความพยายามอย่างเข้มแข็งเพื่อให้เกิดความสำเร็จในงาน

๙. ความสามัคคี (Harmony) คือ ความเป็นน้ำหนึ่งใจเดียวกัน มีความพร้อมเพรียงร่วมมือกันกระทำการให้สำเร็จลุล่วงด้วยดี โดยเห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวมมากกว่าส่วนตัว

๑๐. ความเมตตาและกรุณา (Loving Kindness and Compassion) คือ ความรักใคร่ปรารถนาจะให้ผู้อื่นมีสุข กรุณา หมายถึง ความสงสาร คิดจะช่วยให้ผู้อื่นพ้นทุกข์

๑๑. ความยุติธรรม (Justice) คือ การปฏิบัติด้วยความเที่ยงตรง สอดคล้องกับความเป็นจริงและเหตุผล ไม่มีความลำเอียง

ค่านิยมกองทัพเรือ

ค่านิยม^{๑๐} คือ “สิ่งที่คุณคณหรือสังคมยึดถือเป็นเครื่องช่วยตัดสินใจ และกำหนดการกระทำของตน” กองทัพเรือได้กำหนดค่านิยมกองทัพเรือไว้ ๔ ประการ^{๑๑} เพื่อให้กำลังพลของกองทัพเรือยึดถือปฏิบัติร่วมกัน อันเป็นเอกลักษณ์ของทหารเรือไทย ดังนี้

ความเป็นชาวเรือ (Seamanship) หมายถึง การแสดงออกซึ่งความสามัคคี ในหมู่คณะเปิดใจกว้าง ยอมรับความคิดเห็นของผู้อื่น โดยยึดถือประโยชน์ส่วนรวมมากกว่าส่วนตน จะทำกิจการงานโดยยอมทำโดยพร้อมเพรียงกัน รู้จักหน้าที่และความรับผิดชอบในหน้าที่ของตน รู้จักการทำงานเป็นทีมและทำงานอย่างผู้รู้จริง มีความกล้าหาญ อดทน มีน้ำใจเด็ดเดี่ยว มีความละเอียดรอบคอบ ไม่ประมาท อีกทั้งยึดมั่นในแบบขนบธรรมเนียมประเพณีทหารเรืออันดีงาม

ความซื่อสัตย์และความจงรักภักดี (Allegiance) หมายถึง การดำรงเชิดชูและรักษาไว้ซึ่งพระบรมเดชานุภาพแห่งพระมหากษัตริย์เจ้า การพิทักษ์รักษาปกป้องไว้ซึ่งผลประโยชน์ของชาติ และการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข รวมทั้งความเป็นผู้มีอุดมการณ์ในการปฏิบัติงาน

^{๑๐} ราชบัณฑิตยสถาน, op.cit.,p.253.

^{๑๑} กองทัพเรือ, ประกาศกองทัพเรือ ลงวันที่ ๒๒ กันยายน ๒๕๕๓ เรื่องค่านิยมกองทัพเรือ

เพื่อชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ และสถาบันการปกครอง ในระบอบประชาธิปไตย ตลอดจนมีความซื่อสัตย์ต่อหน่วยงาน ต่อหน้าที่ ต่อผู้ร่วมงาน และต่อตนเอง

ความเป็นผู้มีคุณธรรม จริยธรรม และความเป็นสุภาพบุรุษ ทหารเรือ (Integrity and Gentleman) หมายถึง ความเป็นผู้มีคุณธรรม (คุณงามความดี) จริยธรรม(ประพฤติชอบ) มีความเมตตา กรุณา และเสียสละ ไม่โอ้อวด ไม่ทับถม ไม่ก้าวร้าวผู้อื่น ไม่อิจฉาริษยา มีความสุภาพอ่อนโยน รู้จักกาลเทศะ มีน้ำใจนักกีฬา พร้อมทั้งจะให้ความช่วยเหลือผู้อื่นเสมอ รวมทั้งประพฤติตนอย่างเสมอต้นเสมอปลาย

ความเป็นผู้นำ (Leadership) หมายถึง ผู้ที่มีบุคลิกภาพและลักษณะ ทหารดี มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ มีวินัย เสียสละ อุทิศตน และตรงต่อเวลา มีความอดทนพากเพียรในการปฏิบัติงาน มีความกล้าหาญที่จะเผชิญอันตรายจากการรบหรือการปฏิบัติงาน ยินหยัดกระทำในสิ่งที่ถูกต้องและเป็นธรรม กล้าตัดสินใจ และรับผิดชอบ รวมทั้งเป็นผู้ที่มีความรู้ ยึดมั่นในระเบียบ คำสั่ง ข้อบังคับและแบบธรรมเนียมของทหารอย่างเคร่งครัด มุ่งมั่น ทำสิ่งใดทำจริง โดยมุ่งเน้นผลสัมฤทธิ์ของงาน ยึดถือภารกิจและหน้าที่เหนือสิ่งอื่นใด

คุณสมบัตินายทหารเรือไทย ๕ ประการ^{๑๒}

กองทัพเรือได้กำหนดให้นายทหารเรือไทยมีคุณสมบัติที่สำคัญ ๕ ประการ เพื่อให้หน่วยต่าง ๆ ในกองทัพเรือทราบและถือปฏิบัติในการสร้างสรรค์บุคคล นายทหารสัญญาบัตร ดังนี้

๑. มีความรู้

- ๑.๑ จะต้องขวนขวายหาความรู้และฝึกฝนตนเองอยู่เสมอ
- ๑.๒ รู้จักถ่ายทอดความรู้ให้แก่ผู้อื่น
- ๑.๓ รู้จักใช้ความรู้ให้เป็นประโยชน์

๒. เป็นผู้นำทางทหาร

- ๒.๑ มีลักษณะท่าทางองอาจสมเป็นทหาร และมีความเข้มแข็งทั้งร่างกายและจิตใจ

^{๑๒} กรมกำลังพลทหารเรือ, บันทึกข้อความ ที่ กท ๐๕๐๓/๘๗๖ ลงวันที่ ๑๐ กุมภาพันธ์ ๒๕๒๙ เรื่องการกำหนดคุณสมบัตินายทหารเรือไทย

- ๒.๒ มีระเบียบวินัย
- ๒.๓ มีความสำนึกในหน้าที่ กล้าตัดสินใจ และรับผิดชอบ
- ๒.๔ มีมนุษยสัมพันธ์ดี
- ๒.๕ มีจิตใจแน่วแน่มั่นไม่ท้อถอย
- ๒.๖ มีความอดทนพากเพียรและกระตือรือร้น
- ๒.๗ มีความริเริ่ม
- ๒.๘ ความเป็นธรรม
- ๒.๙ มีไหวพริบ
๓. มีความซื่อสัตย์และความจงรักภักดี
๔. เป็นสุภาพบุรุษ
 - ๔.๑ มีความเมตตา กรุณา เสียสละ ไม่อิจฉาริษยา
 - ๔.๒ มีคุณธรรมและจริยธรรม
 - ๔.๓ มีความสุภาพอ่อนโยน
 - ๔.๔ รู้จักกาลเทศะ
๕. มีความละเอียดรอบคอบไม่ประมาท

บทที่ ๒

ประวัติศาสตร์การยุทธ์ของไทย

การจะเป็นผู้ยึดมั่นในอุดมการณ์ และสามารถรับรู้และเข้าใจความหมายของอุดมการณ์ได้โดยง่ายนั้น สิ่งแรกคือจะต้องมีความภาคภูมิใจในชาติเสียก่อน ภูมิใจถึงวีรกรรมของบรรพบุรุษในอดีตที่พยายามต่อสู้กับผู้รุกราน เพื่อรักษาผืนแผ่นดินด้วยความกล้าหาญ และความเสียสละ ในบทนี้จะยกตัวอย่างประวัติการรบที่สำคัญในอดีตเพียงสี่ตัวอย่างเท่านั้น ได้แก่ สงครามยุทธหัตถีของสมเด็จพระนเรศวรมหาราช การกอบกู้เอกราชของสมเด็จพระเจ้าตากสินมหาราช การรบที่เกาะช้าง และยุทธการบ้านขำราก ทั้งนี้ เพื่อให้เกิดความเข้าใจเกี่ยวกับอุดมการณ์ทหารชัดเจนยิ่งขึ้น

สงครามยุทธหัตถีของสมเด็จพระนเรศวรมหาราช^{๑๓}

ในปี พ.ศ. ๒๑๓๕ พระเจ้าหงสาวดีนันทบุเรงโปรดให้พระมหาอุปราชา นำกองทัพอีสานสองแสนสี่หมื่นคน มาตีกรุงศรีอยุธยาหมายจะชนะศึกในครั้งนี้ สมเด็จพระนเรศวรทรงทราบข่าวว่าจะยกทัพใหญ่มาตีจึงทรงเตรียมไพร่พล มีกำลังหนึ่งแสนคนเดินทางออกจากบ้านป่าโมกไปสุพรรณบุรี

ข้ามน้ำตรงท่าท่าอู่ทองและตั้งค่ายหลวงบริเวณหนองสาหร่ายเข้าของวันจันทร์ แรม ๒ ค่ำ เดือนยี่ ปีมะโรง พ.ศ. ๒๑๓๕ สมเด็จพระนเรศวรและสมเด็จพระเอกาทศรถทรงเครื่องพิชัยยุทธ สมเด็จพระนเรศวรทรงช้างนามว่าเจ้าพระยาไชยานุภาพ ส่วนพระสมเด็จเจ้าพระเอกาทศรถ ทรงช้างนามว่า เจ้าพระยาปราบไตรจักร ช้างทรงของทั้งสองพระองค์นั้น

^{๑๓} สมเด็จพระนเรศวรมหาราช. เข้าถึงได้จาก: <http://th.wikipedia.org> (วันที่ค้น

ข้อมูล: ๒ มิถุนายน ๒๕๕๗).

เป็นช่วงขณะงา คือช่วงมิงาที่ได้รับการฝึกให้รู้จักการต่อสู้มาแล้ว หรือเคยผ่านสงคราม ขนช่วง ขณะช่วงตัวอ่อนมาแล้ว ซึ่งเป็นช่วงที่กำลังตกมัน ในระหว่างการรบจึงวิ่งไล่ตาม พม่าหลงเข้าไปในแดนพม่า มีเพียงทหารรักษาพระองค์และจาดุรงค์บาทเท่านั้นที่ติดตาม ไปทัน

สมเด็จพระนเรศวรทอดพระเนตรเห็นพระมหาอุปราชาทรงพระคชสาร อยู่ในร่มไม้กับเหล่าเท้าพระยา จึงทราบได้ว่าช่วงทรงของสองพระองค์หลงเข้ามาถึง กลางกองทัพ และตกอยู่ในวงล้อมข้าศึกแล้ว แต่ด้วยพระปฏิภาณไหวพริบของสมเด็จพระนเรศวร ทรงเห็นว่าเป็นการเสียเปรียบข้าศึกจึงไสช่วงเข้าไปใกล้ แล้วตรัสถามด้วย คุนเคยมาก่อนแต่้วยเยาว์ว่า “พระเจ้าพี่เราจะยืนอยู่ในร่มไม้เล่า เชิญออกมา ทำยุทธหัตถีด้วยกันให้เป็นเกียรติยศไว้ในแผ่นดินเถิด ภายหน้าไปไม่มีพระเจ้าแผ่นดิน ที่จะได้ยุทธหัตถีแล้ว”

พระมหาอุปราชาได้ยินดังนั้น จึงไสช่วงนามว่าพลายพัทธกอเข้าชนเจ้าพระยา ไชยานุภาพเสียหลัก พระมหาอุปราชาทรงฟันสมเด็จพระนเรศวรด้วยพระแสงของ้าว แต่สมเด็จพระนเรศวรทรงเบี่ยงหลบทัน จึงฟันถูกพระมลาหนึ่งขาด จากนั้นเจ้าพระยา ไชยานุภาพชนพลายพัทธกอเสียหลัก สมเด็จพระนเรศวรทรงฟันด้วยพระแสงของ้าว ถูกพระมหาอุปราชาเข้าที่อังสะขวาสิ้นพระชนม์อยู่บนคอช่วง จนนับแต่นั้นมาก็ไม่มี กองทัพใดกล้ายกมากล้ากรายกรุงศรีอยุธยาอีก เป็นระยะเวลาอีกยาวนาน

บทวิเคราะห์

การที่สมเด็จพระนเรศวรมหาราชทรงตัดสินใจกระทำยุทธหัตถีกับ พระมหาอุปราชา นั้น ปัจจัยสำคัญของพระองค์ คือ ทรงมีความรักชาติที่เปี่ยมล้น ภายในจิตใจ ความกล้าหาญเด็ดเดี่ยว ความเสียสละ และเป็นผู้นำทางทหาร ประกอบกับ ทรงมีพระราชนิพนธ์ไหวพริบแม้อยู่ในสถานการณ์คับขัน จึงทำให้ได้รับชัยชนะ ในศึกครั้งนี้ จนไม่มีผู้ใดกล้ายกทัพมารุกรานกรุงศรีอยุธยาอีกเป็นเวลาหลายร้อยปี

การกอบกู้เอกราชของสมเด็จพระเจ้าตากสินมหาราช^{๑๔}

การกอบกู้เอกราช ของสมเด็จพระเจ้าตากสินมหาราช นับเป็นเหตุการณ์สำคัญทางประวัติศาสตร์ไทย ซึ่งเป็นการรวบรวมกองกำลังของพระยาตาก เพื่อขับไล่กองทัพพม่าที่ยังคงหลงเหลืออยู่ในกรุงศรีอยุธยา ภายหลังจากการเสียกรุงศรีอยุธยาครั้งที่สอง อันส่งผลให้เกิดสภาพลาลงโดยทั่วไป ราชอาณาจักรอยุธยา

เดิมจึงถูกแบ่งออกเป็นชุมนุมต่าง ๆ เป็นอิสระต่อกัน ราวปี พ.ศ. ๒๓๐๙ ก่อนเสียกรุง พระยาตากได้นำทหารในบังคับบัญชาตีฝ่าวงล้อมของกองทัพพม่าไปทางด้านทิศตะวันออกของกรุงศรีอยุธยา เพื่อรวบรวมผู้คนและยุทธปัจจัยต่าง ๆ มาสู้รบกับกองทัพพม่าอีกครั้ง ช่วงเหตุการณ์ที่สำคัญในการกอบกู้เอกราชของพระยาตาก อันเป็นที่จดจำของอนุชนรุ่นหลังเป็นอย่างดี ก็คือการที่กองทัพของพระยาตากเดินทัพจากกระยองผ่านแกลงเข้า

บางกระเจ มุ่งยึดจันทบุรี เจ้าเมืองจันทบุรีไม่ยอมสวามิภักดิ์ หากแต่พระยาตากต้องการยึดเมืองจันทบุรีไว้เป็นที่มั่น เพื่อรวบรวมกำลังกลับมาตีพม่า จึงสั่งทหารทุกคนว่า "เราจะตีเมืองจันทบุรีในค่ำวันนี้ เมื่อกองทัพพุ่งเข้าเสร็จแล้ว ทั้งนายไพร่ให้เททิ้งอาหารที่เหลือและต่อยหม้อเสียให้หมด หมายถึงกินข้าวเข้าด้วยกันในเมืองเอาพุงนี้ ถ้าตีเอาเมืองไม่ได้ในค่ำวันนี้ ก็จะทำให้ได้ตายเสียด้วยกันให้หมดทีเดียว"

จากนั้นพระยาตากและเหล่าทหารได้รุกเข้าตีเมืองจันทบุรีจนได้ชัยชนะ ต่อมาพระยาตากได้ตั้งมั่นรวบรวมไพร่พลอยู่ที่เมืองจันทบุรี เตรียมวางแผนปฏิบัติการรบเพื่อตีกรุงศรีอยุธยาลับคืน เมื่อสิ้นฤดูมรสุม ในเดือนตุลาคม พ.ศ. ๒๓๑๐ พระยาตากได้ยกทัพเรือจากจันทบุรีเข้ามาทางปากแม่น้ำเจ้าพระยา แล้วเข้าโจมตี

^{๑๔} การกอบกู้เอกราชของเจ้าตาก. เข้าถึงได้จาก: <http://th.wikipedia.org> (วันที่ค้นข้อมูล: ๒ มิถุนายน ๒๕๕๗).

ข้าศึกที่เมืองธนบุรี จากนั้นจึงเคลื่อนทัพต่อไปที่กรุงศรีอยุธยาปราบพม่าจนราบคาบ จนสามารถกอบกู้กรุงศรีอยุธยากลับมาได้สำเร็จ

บทวิเคราะห์

สมเด็จพระเจ้าตากสินมหาราชทรงกอบกู้เอกราชจนประสบผลสำเร็จในครั้งนี้นับปัจจัยสำคัญของพระองค์ คือ ทรงมีความรักชาติที่เปี่ยมล้นภายในจิตใจ ความกล้าหาญ เด็ดเดี่ยว ความเสียสละ และเป็นผู้นำทางทหาร อีกทั้งทหารของพระองค์มีจิตใจรุกรบ มุ่งมั่นที่จะบรรลุนิติภารกิจ มีความสามัคคี และร่วมรบเคียงบ่าเคียงไหล่กัน

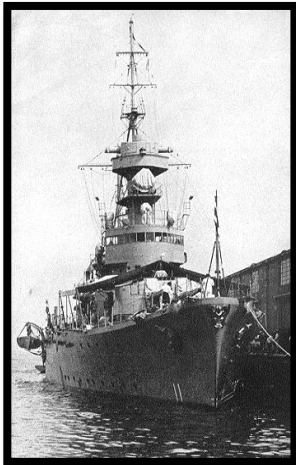

การรบที่เกาะช้าง^{๑๕}

การรบที่เกาะช้าง เป็นเหตุการณ์รบทางเรือที่เกิดขึ้นในกรณีพิพาทไทย-อินโดจีนฝรั่งเศส อันเป็นผลสืบเนื่องมาจากการที่ไทยเรียกร้องให้ปรับปรุงเส้นแบ่งเขตแดนไทย-อินโดจีนฝรั่งเศส เสียใหม่ โดยใช้แนวร่องน้ำลึกเป็นเกณฑ์ตามหลักกฎหมายระหว่างประเทศ และหลักความยุติธรรม และให้ฝรั่งเศสคืนดินแดนฝั่งขวาแม่น้ำโขงที่ฝรั่งเศสยึดไปจากเหตุการณ์ ร.ศ.๑๑๒ ให้ไทย ยุทธภูมิในการรบครั้งนี้เกิดขึ้นที่บริเวณด้านใต้ของเกาะช้าง จังหวัดตราด เมื่อวันที่ ๑๗ มกราคม พ.ศ.๒๔๘๔

เหตุการณ์รบ

เช้าวันที่ ๑๗ มกราคม พ.ศ.๒๔๘๔ ฝรั่งเศสได้ส่งกำลังทางเรือส่วนใหญ่ที่มีอยู่ในอินโดจีน ในบังคับบัญชาของ นาวาเอก บรังเยร์ เข้ามาในน่านน้ำไทยทางด้านเกาะช้าง ด้วยความมุ่งหมายที่จะระดมยิงหัวเมืองชายทะเลทางภาคตะวันออกของประเทศไทย

เรือหลวงธนบุรี

(เรือตอร์ปิโด) และเรือหลวงชลบุรี (เรือตอร์ปิโด) ด้วยในคืนนั้นเรือหลวงชลบุรีเพิ่งเดินทางมาถึงเพื่อผลัดเปลี่ยนกำลังกับเรือหลวงสงขลาซึ่งมีกำหนดกลับฐานทัพเรือ

เพื่อกดดันให้กำลังทหารของไทยที่รุกข้ามชายแดนต้องถอนกำลังกลับมา กำลังทางเรือของฝรั่งเศสอาศัยความมืดและความเร็วรุกกล้าเข้ามาทางด้านใต้ของเกาะช้าง โดยมีเรือทั้งหมด จำนวน ๗ ลำ คือ เรือลาดตระเวนลามอตต์ปีเกต์ ๑ ลำ เรือสลุบ ๒ ลำ เรือปืน ๔ ลำ นอกจากนี้ยังมีเรือดำน้ำ และเรือสินค้าติดอาวุธ ที่คงรออยู่ด้านนอกในทะเลและไม่ได้เข้าทำการรบ รวมทั้งยังมีเครื่องบินตรวจการณ์ฝรั่งเศสแบบ Potez จากฐานทัพเมืองเรียมในกัมพูชา และเครื่องบินทะเลฝรั่งเศสแบบลัวร์ ๑๓๐ ที่สามารถทิ้งระเบิดโจมตีเรือไทยได้

ฝ่ายไทยมีเพียงกำลังทางเรือเพียง ๓ ลำ คือ เรือหลวงธนบุรี (เรือปืนยามฝั่ง) เรือหลวงสงขลา

^{๑๕} ยุทธนาวีเกาะช้าง. เข้าถึงได้จาก: <http://th.wikipedia.org> (วันที่ค้นข้อมูล:

๒ มิถุนายน ๒๕๕๗).

สตีทึบ สร้างความประหลาดใจให้แก่ฝ่ายฝรั่งเศส เพราะรายงานก่อนหน้าระบุจำนวนเรือไทยเพียงลำเดียว เครื่องบินฝรั่งเศสแบบลัวร์ ๑๓๐ ที่ทิ้งระเบิดโจมตีเรือตอร์ปิโดไทย แต่ถูกยิงตกด้วยปืนต่อสู้อากาศยาน ฝ่ายฝรั่งเศสรู้จำนวนเรือไทยจึงเดินหน้าเข้าตีตามแผน ฝ่ายไทยเริ่มไหวตัว และเตรียมพร้อมปฏิบัติการ เมื่อเห็นข้าศึกอยู่ในพิสัย

เรือหลวงสงขลาจึงเปิดฉากยิงต่อสู้กับเรือลามอตต์ปิเกต์ที่มีอาวุธหนักกว่ามาก กระสุนจากเรือลามอตต์ปิเกต์ทำความเสียหายแก่เรือหลวงสงขลา เกิดไฟไหม้กลางลำเรือ น้ำทะเลลักเข้าตัวเรือ คลังกระสุนน้ำท่อม ลูกเรือเสียชีวิตและบาดเจ็บจำนวนมาก นาวาตรีชั้น สิงหชาญ ผู้บังคับการเรือหลวงสงขลา จึงสั่งสละเรือใหญ่หลังจากเรือหลวงสงขลาได้ยิงหยุดต่อสู้กับเรือลามอตต์ปิเกต์ได้ ๓๕ นาที

เรือหลวงชลบุรีได้ยิงต่อสู้กับหมู่เรือสลุปของฝรั่งเศสที่ตรงเข้ามารุมโจมตี กระสุนจากเรือสลุปได้ทำความเสียหายแก่เรือหลวงชลบุรีที่ท้ายเรือและกลางเรือ เกิดระเบิดไฟลุกลามไหม้ ลูกเรือเสียชีวิตและบาดเจ็บหลายนาย เรือเอก ประทีน ไชยปัญญา ผู้บังคับการเรือหลวงชลบุรี ได้สั่งสละเรือใหญ่หลังจากยิงหยุดทำการสู้รบได้ประมาณ ๔๐ นาที

นาวาโท หลวงพร้อมวีระพันธ์ ผู้บังคับการเรือหลวงธนบุรี ได้นำเรือหลวงธนบุรีเข้าประจันหน้ากับกองเรือฝรั่งเศสและยิงตอบโต้กับเรือลามอตต์ปิเกต์ โดยมีหมู่เรือสลุปของฝรั่งเศสเข้าทำการร่วมรบรุมยิงกับเรือหลวงธนบุรี กระสุนของข้าศึกตกได้สะพานเดินเรือเกิดระเบิดขึ้น ทำให้ผู้บังคับการเรือหลวงธนบุรีเสียชีวิต รวมทั้งนายทหารเสียชีวิตและบาดเจ็บสาหัสหลายนาย ส่งผลให้การบังคับบัญชา สื่อสาร และการควบคุมหยุดชะงัก ระบบถือท้ายเรือเสียหายบังคับทิศทางไม่ได้ เกิดไฟไหม้ใหญ่บนเรือ ทหารบนเรือยังคงยิงต่อสู้จนสามารถสร้างความเสียหายให้แก่เรือลามอตต์ปิเกต์ได้ในที่สุด เครื่องบินฝรั่งเศสได้ทิ้งระเบิดทะเลจุดดำฟ้าเรือหลวงธนบุรี มีลูกเรือเสียชีวิต ๓ นาย และบาดเจ็บจำนวนหนึ่ง ป้อมปืนที่เหลือของเรือหลวงธนบุรีไม่สามารถยิงได้อย่างแม่นยำ เนื่องจากไม่อาจ

บังคับเรือได้ตรงทิศทาง จากนั้นเรือหลวงธนบุรีได้แล่นเข้าสู่บริเวณน้ำตื้น กองเรือรบ
ฝรั่งเศสจึงได้ส่งสัญญาณถอนตัวจากการรบ

ผลการรบ ฝ่ายไทยเสียเรือรบไป ๓ ลำ คือ เรือหลวงธนบุรี เรือหลวงสงขลา
และเรือหลวงชลบุรี ทหารเสียชีวิตรวมทั้งสิ้น ๓๖ นาย เป็นทหารประจำเรือหลวง
ธนบุรี ๒๐ นาย เรือหลวงสงขลา ๑๔ นาย และเรือหลวงชลบุรี ๒ นาย ฝ่ายฝรั่งเศส
ไม่มีการเสียเรือรบ แต่เรือธงลามอตตีปีเกต์ได้รับความเสียหายอย่างหนัก ส่วนจำนวน
ทหารที่เสียชีวิตและบาดเจ็บไม่ทราบจำนวนแน่นอน

บทวิเคราะห์

การรบที่เกาะช้างในครั้งนี้ กำลังทหารและอาวุธยุทโธปกรณ์ของฝ่ายไทย
เสียเปรียบฝ่ายฝรั่งเศสมาก โดยที่ฝ่ายไทยต้องเสียเรือรบไปถึง ๓ ลำ และทหารเสียชีวิต
รวมทั้งสิ้น ๓๖ นาย แต่ก็สามารถขับไล่ผู้รุกรานให้ล่าถอยไปได้ แสดงให้เห็นถึงจิตใจ
ของทหารเรือไทยที่เต็มเปี่ยมไปด้วยความรักชาติ ความกล้าหาญ และ
ความเสียสละ ไม่เกรงกลัวต่อฝ่ายข้าศึกแม้แต่น้อย ยังคงยืนหยัดต่อสู้เพื่อ
ประเทศชาติ

ยุทธการบ้านขำรอก^{๑๖}

กลางเดือนเมษายน พ.ศ.๒๕๒๘ ทหารเวียดนามได้ปฏิบัติการโจมตีที่มั่นทหารกัมพูชา ตามแนวชายแดนไทยด้านเทือกเขาบรรทัด จังหวัดตราด อย่างรุนแรงเพื่อหวังจะยึดแนวชายแดนไทย - กัมพูชา ไว้ทั้งหมด และในวันที่ ๒๒ เมษายน พ.ศ.๒๕๒๘ ทหารเวียดนามได้รุกติดตามทหารกัมพูชาตามแนวสันเขาบรรทัด โดยรุกล้ำชายแดนไทย

เข้ามาประมาณ ๑ กิโลเมตร ที่บริเวณบ้านขำรอก อำเภอเมืองตราด จังหวัดตราด แล้วได้วางกำลังเป็นแนวยาวตามเส้นสันเขา มีการตัดแปลงที่มั่นเพื่อป้องกันการตีตอบโต้ และมีท่าทีว่าจะยึดพื้นที่ไว้อย่างถาวร คาดว่าทหารเวียดนามที่วางกำลังอยู่ในพื้นที่นี้มีประมาณ ๑ กรมทหารราบ เพิ่มเติมกำลังด้วย ๑ กองพันรบพิเศษ

กองบัญชาการกองกำลังด้านจันทบุรี - ตราด มี พลเรือโทประเสริฐน้อยคำศิริ ผู้บัญชาการกรมนาวิกโยธิน เป็นผู้บัญชาการและรับผิดชอบทางด้านนี้อยู่ ได้สั่งการให้ปืนใหญ่สนามยิงทำลายฐานที่มั่นของทหารเวียดนาม รวมทั้งสั่งให้หน่วยบิน

ทหารเรือที่ ๓๑ ผูกบิน ๒๐๗ ของทหารอากาศ ซึ่งปฏิบัติงานที่จังหวัดตราด ขึ้นใช้อาวุธทางอากาศ แต่ก็ไม่สามารถผลักดันทหารเวียดนามให้ออกไปจากชายแดนไทยได้ ดังนั้น ในวันที่ ๑ พฤษภาคม พ.ศ.๒๕๒๘ ผู้บัญชาการกองกำลังด้านจันทบุรี - ตราด จึงได้ใช้กำลังเข้าผลักดันทหารเวียดนามให้พ้นเขตแดนไทย โดยมีกำลังหลักจากกองพันทหารราบที่ ๓ กองกำลังด้านจันทบุรี - ตราด ซึ่งมี นาวาตรีบัณฑิต วรรณสุทธิ์ เป็นผู้บังคับกองพัน สมทบด้วย ๑ กองร้อยจากกองพันทหารราบที่ ๒ และ ๔ กองร้อยอาสาสมัครทหารพราน ๒ กองร้อยตำรวจตระเวนชายแดน สนับสนุนด้วย

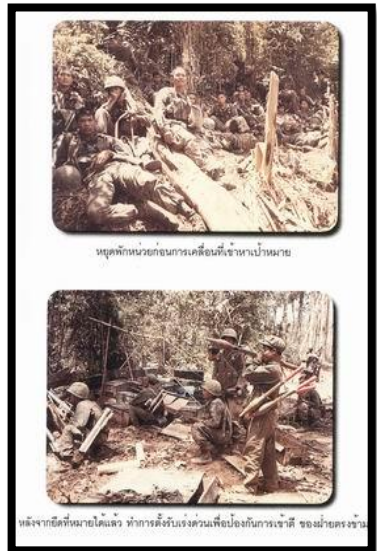
^{๑๖} ยุทธการบ้านขำรอก. เข้าถึงได้จาก: http://www.navy.mi.th/nauseum/002_history/html/his_b23_chamrak_thai.htm (วันที่ค้นข้อมูล: ๒ มิถุนายน ๒๕๕๗).

๑ กองพันทหารปืนใหญ่สนาม หมวดปืนทหารเรือที่ ๓๑ และหน่วยปืน ๒๐๗ กองหนุนจัดจากกองพันทหารราบที่ ๑ กรมทหารราบที่ ๑ กรมนาวิกโยธิน โดยแบ่งที่หมายออกเป็น ๓ พื้นที่ คือ ที่หมาย ๑, ๒ และ ๓ กองพันทหารราบที่ ๓ แบ่งกำลังออกเป็น ๓ กองรบ

ในเช้าตรู่ของวันที่ ๔ พฤษภาคม พ.ศ.๒๕๒๘ ได้เริ่มปฏิบัติการผลักดันทหารเวียดนาม และสามารถยึดที่หมาย ๑ ได้ในวันที่ ๕ พฤษภาคม พ.ศ.๒๕๒๘ ต่อมาได้เข้าต่อสู้ที่หมาย ๓ แต่ได้รับการต่อต้านอย่างรุนแรงจากทหารเวียดนาม จึงไม่สามารถยึดที่หมาย ๓ ได้ แต่ยังคงรักษาพื้นที่บริเวณที่หมาย ๑ ไว้ได้ กองกำลังด้านจันทบุรี - ตราด จึงได้ใช้กำลังกองหนุนจากกองพันทหารราบที่ ๑ ซึ่งมี นาวาโท เท็ดศักดิ์ พรหมศิริ เป็นผู้บังคับกองพัน เข้าเสริมการปฏิบัติ จัดกำลังเป็น ๔ กองร้อย

ในวันที่ ๑๐ พฤษภาคม พ.ศ.๒๕๒๘ เริ่มเข้าต่อสู้ผลักดันที่หมาย ๓ ถึงแม้จะได้รับการต้านทานจากทหารเวียดนามอย่างเหนียวแน่น แต่ก็สามารถยึดพื้นที่บางส่วนของที่หมาย ๓ ไว้ได้ ต่อมาในวันที่ ๑๘ พฤษภาคม พ.ศ.๒๕๒๘ สามารถยึดที่หมาย ๓ ไว้ได้ และผลักดันทหารเวียดนามให้พ้นจากแนวชายแดนไทย ส่วนที่หมาย ๒ พื้นที่ส่วนใหญ่เป็นภูมิประเทศที่สำคัญทางทหาร (KEY - TERRAIN) และส่วนใหญ่อยู่นอกเขตชายแดนไทย ทางกองกำลังจันทบุรี - ตราด จึงไม่ได้สั่งให้เข้ายึดพื้นที่ สำหรับการสูญเสียที่เกิดขึ้น ฝ่ายเราเสียชีวิต ๙ นาย บาดเจ็บ ๖๓ นาย ฝ่ายทหารเวียดนาม เสียชีวิต ๑๗ นาย บาดเจ็บไม่ทราบจำนวน

หลังจากผลักดันทหารเวียดนามออกไปแล้ว ฝ่ายเราได้ปรับกำลังตัดแปลงที่มั่นและยึดภูมิประเทศสำคัญตามแนวชายแดนสันเขาริเวณตรงข้ามบ้านซำราก เพื่อป้องกันพื้นที่ดังกล่าวไว้ การปฏิบัติการรบครั้งนี้เป็นการดำเนินกลยุทธ์ของหน่วยระดับกองร้อยปืนเล็ก ผู้บังคับบัญชาระดับกองร้อยลงไปจนถึงระดับหมวดหมู่ พวกยิง ที่นำหน่วยเข้าตัวอย่างกล้าหาญเด็ดเดี่ยว กำลังรบระดับลูกแถวที่ทำการสู้รบอย่างกล้าหาญ อุดทน รวมทั้ง

หมู่ตึกหน่วยรบเคลื่อนที่เข้าหาเป้าหมาย

หลังจากตีหมายได้แล้ว ทำการตั้งรับแรงกดดันของฝ่ายเราที่ ช่องฝ่ายตรงข้าม

เจ้าหน้าที่ตรวจค้นเรือถอนทุ่นระเบิด กับระเบิด ต้องปฏิบัติงานอย่างหนักและเหนื่อยยาก ฝ่าอันตรายตลอดเวลา ตลอดจนนักบินของกองทัพเรือ จากหน่วยบินทหารเรือที่ ๓๑ และนักบินของกองทัพอากาศจากหน่วยบิน ๒๐๒๒ ผู้บังคับ ๒๐๗ นักบินเหล่านี้ได้สนับสนุนหน่วยภาคพื้นดินอย่างใกล้ชิดกล้าหาญไม่เกรงต่ออันตราย จากปืนต่อสู้อากาศยาน และจรวดต่อสู้อากาศยานของทหารเวียดนาม

บทวิเคราะห์

ยุทธการบ้านขำรากในครั้งนี้ เหล่าทหารกล้า นักวิถียุทธนาวีทุกคนได้ร่วมแรงร่วมใจกันสู้รบเพื่อขับไล่ผู้รุกรานให้ออกไปจากผืนแผ่นดินไทย โดยไม่เห็นแก่ความเหนื่อยยาก และอันตรายที่จะได้รับ จนภารกิจบรรลุผลสำเร็จเป็นอย่างดี แสดงให้เห็นถึงพลังแห่งความรักชาติ ความกล้าหาญ อุดมเสียสละ ความสามัคคีกลมเกลียวกัน ไม่เกรงกลัวต่อข้าศึก และไม่เสียดายชีวิต อันเป็นแบบอย่างที่ดีให้เหล่าอนุชนรุ่นหลังได้ศึกษาและเอาเป็นเยี่ยงอย่างต่อไป

บทสรุป

ประวัติศาสตร์การยุทธ์ของไทยและประวัติการรบของทหารเรือ แสดงให้เห็นเป็นที่ประจักษ์แล้วว่ากำลังรบที่มีแสนยานุภาพน้อยกว่า หรือสถานการณ์การรบอยู่ในช่วงคับขันหรือเสียเปรียบ จิตใจต่างหากที่จะกำหนดชัยชนะหรือความพ่ายแพ้ของสงคราม ขนาดของกำลังรบเป็นเพียงสิ่งเกื้อหนุนเท่านั้น ซึ่งบรรพบุรุษของเราได้แสดงให้เห็นถึงความรักชาติ ความเสียสละ ความกล้าหาญ ด้วยการเอาเลือดเนื้อและชีวิตเข้าแลก เพื่อรักษาผืนแผ่นดินนี้ไว้ตราบจนถึงทุกวันนี้

บทที่ ๓

อุดมการณ์ทหารเรือ

จากคำนิยามของอุดมการณ์ทหาร ประวัติศาสตร์การยุทธ์ของไทย และประวัติการรบของทหารเรือที่กล่าวมาข้างต้น สามารถนำมาประกอบเป็นความหมายของอุดมการณ์ทหารเรือโดยมีนัยสำคัญ หมายถึง “มาตรฐานแห่งความดีงามของทหาร ซึ่งหากประพฤติและปฏิบัติแล้วจะทำให้เป็นทหารที่ดีของกองทัพเรือ สามารถอุทิศตนเพื่อชาติ ศาสนา และสถาบันพระมหากษัตริย์ ได้อย่างแท้จริง” ทั้งนี้ ประมวลจริยธรรมกระทรวงกลาโหม ประมวลจริยธรรมกองทัพเรือ คำนิยมกองทัพเรือ และคุณสมบัตินายทหารเรือไทย นับว่าเป็นพื้นฐานที่สำคัญที่จะยกระดับขึ้นมาเป็นอุดมการณ์ทหารเรือ เมื่อวิเคราะห์และพิจารณาให้ลึกซึ้งแล้ว อุดมการณ์ทหารเรือจะมีองค์ประกอบที่สำคัญ ๔ ประการ

อุดมการณ์ทหารเรือ ๔ ประการ

๑. ความจงรักภักดี
๒. ความเสียสละ
๓. ความกล้าหาญ
๔. ความยึดมั่นในเกียรติยศ

อุดมการณ์ด้านความจงรักภักดี

จงรักภักดี^{๑๗} หมายถึง “ผูกใจรักด้วยความเคารพนับถือหรือรู้คุณอย่างยิ่ง”

อุดมการณ์ด้านความจงรักภักดี^{๑๘} หมายถึง “ความจงรักภักดีต่อชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ และผู้บังคับบัญชา” โดยมีหลักปฏิบัติที่สำคัญ ดังนี้

- ❖ ปกป้องและรักษาเอกราช อธิปไตย หรือบูรณภาพแห่งดินแดนของประเทศไทย ยิ่งกว่าชีวิต

^{๑๗} ราชบัณฑิตยสถาน, op.cit.,p.297.

^{๑๘} ศูนย์พัฒนาหลักนิยมและยุทธศาสตร์ กรมยุทธศึกษาทหารบก, op.cit., p.20.

- ❖ รักษาการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข
- ❖ ถวายความเคารพ ถวายพระเกียรติ และถวายความปลอดภัยต่อสถาบันพระมหากษัตริย์ในทุกโอกาส
- ❖ ปฏิบัติเคร่งครัดและยึดมั่นในหลักคำสอนของศาสนาที่ตนเองนับถือ
- ❖ ปฏิบัติตามคำสั่งของผู้บังคับบัญชาที่สั่งการโดยชอบด้วยกฎหมายอย่างเคร่งครัด

อุดมการณ์ด้านความเสียสละ

เสียสละ^{๑๙} หมายถึง “ให้โดยยินยอม ให้ความเต็มใจ เช่น ทหารเสียสละชีวิตเพื่อปกป้องเอกราชของชาติ พ่อแม่เสียสละทุกสิ่งทุกอย่างได้เพื่อลูก”

อุดมการณ์ด้านความเสียสละ^{๒๐} หมายถึง “การอุทิศเวลา และการแสดงความกล้าหาญโดยไม่คำนึงถึงเลือดเนื้อและชีวิต เพื่อการปฏิบัติหน้าที่หรือเพื่อประโยชน์ของส่วนรวม” โดยมีหลักปฏิบัติที่สำคัญ ดังนี้

- ❖ อุทิศร่างกายและจิตใจ ไม่คำนึงถึงประโยชน์ส่วนตน มีใจตระหนกถึงประเทศชาติเป็นสำคัญ
- ❖ ทำหน้าที่อย่างกล้าหาญและมุ่งมั่นพร้อมที่จะเสียสละแม้ชีวิต เพื่อรักษาผลประโยชน์และอธิปไตยของชาติไว้
- ❖ กระทำการเพื่อรักษาไว้ซึ่งพระบรมเดชานุภาพแห่งพระมหากษัตริย์ หรือเพื่อป้องกันชาติ ศาสนา
- ❖ อุทิศเวลา ชยันหมั่นเพียรในหน้าที่การงาน

อุดมการณ์ด้านความกล้าหาญ

กล้า^{๒๑} หมายถึง “ไม่กลัว ไม่ครั่นคร้าม” หาญ^{๒๒} หมายถึง “กล้า เก่ง”
กล้าหาญ หมายถึง “กล้า ไม่กลัว ไม่ครั่นคร้าม”

^{๑๙} ราชบัณฑิตยสถาน, op.cit.,p.1262.

^{๒๐} ศูนย์พัฒนาหลักนิยมและยุทธศาสตร์ กรมยุทธศึกษาทหารบก, op.cit., p.27.

^{๒๑} ราชบัณฑิตยสถาน, op.cit.,p.79.

^{๒๒} Ibid., p.1334.

อุดมการณ์ด้านความกล้าหาญ^{๒๓} หมายถึง “การที่จิตใจตระหนกดีถึงความน่ากลัวของอันตรายที่มีอยู่ แต่ก็ยังสามารถควบคุมให้เข้าเผชิญได้ด้วยความมั่นคง สามารถเข้ารับผิดชอบและปฏิบัติหน้าที่ต่อสถานการณ์อันตรายได้” โดยมีหลักปฏิบัติที่สำคัญดังนี้

- ❖ อุดทนและอดกลั้นในขณะที่เผชิญกับภัยอันตราย และปฏิบัติหน้าที่ของตนต่อไปอย่างไม่ครั้นคร้าม
- ❖ ทำการรบโดยมุ่งมั่นที่จะเอาชนะข้าศึก แม้จะเห็นภัยอันตรายจากข้าศึกมากเพียงใดก็ตาม
- ❖ การยืนหยัดที่จะกระทำในสิ่งที่ถูกต้อง แม้มีความเสี่ยงต่ออันตรายทั้งปวง
- ❖ การยืนหยัดต่อการรักษาไว้ซึ่งความประพฤติที่เหมาะสมอยู่ตลอดเวลา

อุดมการณ์ด้านความยึดมั่นในเกียรติยศ

เกียรติ^{๒๔} หมายถึง “ชื่อเสียง ความยกย่องนับถือ ความมีหน้ามีตา”

เกียรติยศ^{๒๕} หมายถึง “เกียรติโดยฐานะตำแหน่งหน้าที่ หรือชาติชั้นวรรณะ”

อุดมการณ์ด้านความยึดมั่นในเกียรติยศ^{๒๖} หมายถึง “ความเป็นผู้มีวินัย ซื่อสัตย์ คุณธรรม และจริยธรรม” โดยมีหลักปฏิบัติที่สำคัญ ดังนี้

- ❖ ปฏิบัติตนตามหลักคุณธรรม และจริยธรรม
- ❖ ปฏิบัติตนให้ถูกต้องตามแบบธรรมเนียมทหาร
- ❖ ภูมิใจในเกียรติและความมีวินัยของตนเอง
- ❖ ปกครองดูแลผู้ใต้บังคับบัญชาให้เป็นผู้มีวินัย
- ❖ ปกครองผู้ใต้บังคับบัญชาด้วยความยุติธรรม
- ❖ ไม่แสวงหาผลประโยชน์ส่วนตัวในทางทุจริต

^{๒๓} ศูนย์พัฒนาหลักนิยมและยุทธศาสตร์ กรมยุทธศึกษาทหารบก, op.cit., p.30.

^{๒๔} ราชบัณฑิตยสถาน, op.cit.,p.150.

^{๒๕} Ibid.

^{๒๖} ศูนย์พัฒนาหลักนิยมและยุทธศาสตร์ กรมยุทธศึกษาทหารบก, op.cit., p.25.

บทสรุป

จากองค์ประกอบที่สำคัญของอุตสาหกรรมเรือทั้ง ๔ ประการ ตามที่กล่าวมาแล้ว หากกำลังพลของกองทัพเรือทุกระดับชั้น มีความตระหนักและนำไปเป็นหลักในการปฏิบัติอย่างต่อเนื่องจนฝังแน่นอยู่ในจิตใจแล้ว ย่อมสามารถอุทิศตนเพื่อชาติ ศาสนา และสถาบันพระมหากษัตริย์ ได้อย่างแท้จริง

บทที่ ๔

การปลูกฝังและสร้างเสริมอุดมการณ์ทหารเรือ

กำลังพลของกองทัพเรือทุกคนจะต้องได้รับการปลูกฝังอุดมการณ์ ให้เป็นพื้นฐานความรู้ที่อยู่ในจิตใจตั้งแต่เริ่มเข้ามาเป็นสมาชิกใหม่ และเมื่อรับราชการแล้วก็ควรจะได้รับการสร้างเสริม เพื่อดำรงรักษาอุดมการณ์ทหารให้มั่นคงในจิตใจ อันจะเป็นเครื่องช่วยให้การปฏิบัติภารกิจหน้าที่ของแต่ละคนมุ่งไปสู่ความสำเร็จที่ดี ซึ่งก่อให้เกิดผลดีต่อการปฏิบัติงานของหน่วย อันนำไปสู่เป้าหมายอันสูงสุดในการพิทักษ์รักษา ชาติ ศาสนา และสถาบันพระมหากษัตริย์ หน่วยต่าง ๆ ในกองทัพเรือ จึงควรดำเนินการปลูกฝังและสร้างเสริมอุดมการณ์ทหารเรือให้กับกำลังพลของตน

การปลูกฝังอุดมการณ์ทหารเรือ

๑. บุคคลที่ต้องได้รับการปลูกฝังอุดมการณ์ทหารเรือ ได้แก่ กำลังพลของกองทัพเรือทุกคนที่เข้ามาปฏิบัติหน้าที่ราชการในกองทัพเรือทั้งประเภทนายทหารสัญญาบัตรและนายทหารประทวน ข้าราชการกลาโหมพลเรือน ทหารกองประจำการ พนักงานราชการ ลูกจ้าง อาสาสมัครทหารพราน นักเรียนนายเรือ นักเรียนจ่าทหารเรือ นักเรียนพยาบาลทหารเรือ นักเรียนช่างกรรมอยู่ทหารเรือ นักเรียนดุริยางค์ทหารเรือ นอกจากนี้ยังรวมถึงนักศึกษาวิชาทหารที่เข้ารับการฝึกเพื่อเป็นกำลังพลสำรองของกองทัพเรืออีกด้วย

๒. หน่วยรับผิดชอบในการปลูกฝังอุดมการณ์ทหารเรือ ประกอบด้วย สถานศึกษาของกองทัพเรือที่ให้การศึกษอบรมแก่กำลังพลที่แรกเริ่มเข้ามาปฏิบัติหน้าที่ราชการในกองทัพเรือ ประกอบด้วย โรงเรียนนายเรือ วิทยาลัยพยาบาลกองทัพเรือ โรงเรียนชุมพลทหารเรือ โรงเรียนสื่อสารและเทคโนโลยีสารสนเทศ โรงเรียนไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์ โรงเรียนนาวิกเวชกิจ โรงเรียนนาวิกโยธิน โรงเรียนการขนส่งทหารเรือ โรงเรียนพลาธิการ โรงเรียนดุริยางค์ โรงเรียนช่างกรรมอยู่ทหารเรือ ศูนย์ฝึกทหารใหม่ และหน่วยฝึกนักศึกษาวิชาทหาร

๓. วิธีการปลูกฝังอุดมการณ์ทหารเรือ หน่วยรับผิดชอบอาจกระทำอย่างหนึ่งอย่างใด ดังต่อไปนี้

๓.๑ พิจารณาเพิ่มวิชาอุดมการณ์ทหารเข้าในหลักสูตรเดิม ในอัตราส่วนของเวลาที่เหมาะสม

๓.๒ จัดให้มีการอบรม สัมมนา หรือบรรยายพิเศษโดยผู้ทรงคุณวุฒิ เพื่อให้เกิดความเข้าใจและซาบซึ้งในอุดมการณ์ทหาร

๓.๓ จัดกิจกรรมการปลูกฝังอุดมการณ์ทหาร ได้แก่ การจัดทัศนศึกษา สถานที่ทางประวัติศาสตร์หรือพิพิธภัณฑ์ทหาร รวมทั้งการใช้สื่อต่าง ๆ เช่น ภาพยนตร์ เกี่ยวกับประวัติศาสตร์ทหาร และเพลงปลุกใจ เป็นต้น

๓.๔ จัดให้มีหลักเกณฑ์และวิธีการเพื่อวัดผล และเพิ่มความรู้สำหรับผู้ที่มีความรู้ความเข้าใจยังไม่ถึงระดับที่เหมาะสม

การสร้างเสริมอุดมการณ์ทหารเรือ

๑. บุคคลที่ต้องได้รับการสร้างเสริมอุดมการณ์ทหารเรือ ได้แก่ กำลังพลสังกัดกองทัพเรือทุกคนหลังจากเข้ามารับราชการแล้ว เพื่อไม่ให้อุดมการณ์ที่ได้รับการปลูกฝังมาหลงลืมหรือเลือนหายไป อันจะช่วยให้การปฏิบัติภารกิจของหน่วยสำเร็จลุล่วงไปด้วยดี

๒. หน่วยรับผิดชอบในการสร้างเสริมอุดมการณ์ทหารเรือ เป็นความรับผิดชอบของหน่วยทุกหน่วยภายในกองทัพเรือ ที่จะต้องสร้างเสริมอุดมการณ์ทหารให้กับกำลังพลของตนเองให้เข้มแข็งอยู่เสมอ รวมทั้งสถานการศึกษาของกองทัพเรือที่มีกำลังพลหมุนเวียนเข้ารับการศึกษานในหลักสูตรต่าง ๆ ตามแนวทางการรับราชการ

๓. วิธีการสร้างเสริมอุดมการณ์ทหารเรือ

๓.๑ จัดให้มีวิชาอุดมการณ์ทหาร ในหลักสูตรตามแนวทางการรับราชการตามความเหมาะสม

๓.๒ ผู้บังคับบัญชาทุกระดับชั้นต้องจัดให้มีการอบรมอุดมการณ์ทหาร เพื่อต่อย่ออย่างสม่ำเสมอ

๓.๓ จัดให้มีการมอบรางวัลแก่กำลังพลที่ได้รับการคัดเลือกกว่าเป็นผู้มีอุดมการณ์ทหารที่ดี

บทสรุป

หากหน่วยใดได้ดำเนินการปลุกฝังและสร้างเสริมอุดมการณ์ทหารเรือ ทั้ง ๔ ประการ ตามแนวทางนี้อย่างสม่ำเสมอ ย่อมทำให้กองทัพเรือมีความเข้มแข็ง พร้อมรบ และเป็นที่เชื่อมั่นได้ว่าจะสามารถพิทักษ์รักษาสถาบันหลักของชาติ รวมทั้งเป็นที่พึงของประชาชนได้เสมอ

ผนวก ก

ประวัติบุคคลสำคัญที่สมควรยกย่อง

นาวาเอก ประทีป อโนมณี^{๒๗}

ผู้บังคับการส่วนแยกที่ ๑

กรมสนับสนุน กองพลนาวิกโยธิน

ได้รับเหรียญกล้าหาญ

เมื่อ ๒๙ กรกฎาคม ๒๕๕๔

นาวาเอก ประทีป อโนมณี นักเรียนเตรียมทหารรุ่นที่ ๓๐ นักเรียนนายเรือรุ่นที่ ๘๗ เมื่อสำเร็จการศึกษาจากโรงเรียนนายเรือแล้ว ได้รับการบรรจุเข้ารับราชการในตำแหน่งผู้บังคับหมวดปืนเล็กที่ ๑ กองพันทหารราบที่ ๘ กรมทหารราบที่ ๓ กองพลนาวิกโยธิน และได้ปฏิบัติราชการสนามในหน่วยเฉพาะกิจนาวิกโยธินภาคใต้ พื้นที่จังหวัดนราธิวาสเรื่อยมา โดยได้นำกองกำลังออกลาดตระเวน และปราบปรามกลุ่มโจรก่อการร้ายหลายครั้ง เช่น การนำกำลังเข้าซุ่มโจมตีกลุ่มก่อการร้ายขบวนการป็อร์เอ็น ซึ่งมี นายมะสุโห่งบาตู เป็นหัวหน้า เมื่อปี ๒๕๔๒ ทำให้โจรก่อการร้ายเสียชีวิต ๒ ราย ในครั้งนั้น

เมื่อวันที่ ๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๓ ขณะขึ้นยศเรือเอก ได้ปฏิบัติหน้าที่หัวหน้าชุดควบคุมที่ ๑ หน่วยเฉพาะกิจนาวิกโยธินภาคใต้ นำกำลังสนับสนุนกรมทหารพรานที่ ๔๓ เข้าปะทะกับโจรก่อการร้ายกลุ่มของ นายสระรี ตะโละมีญอ บริเวณบ้านแมะแซ ตำบลลุงชงญอ อำเภोजะนะ จังหวัดนราธิวาส เหตุการณ์ในครั้งนั้นได้เกิดการยิงปะทะกัน

^{๒๗} วีรกรรมทหารกล้า นาวาเอก ประทีป อโนมณี. เข้าถึงได้จาก: http://www.marines.navy.mi.th/htm_56/htm_old55/yuttakan55/hero.html (วันที่ค้นข้อมูล: ๒๑ กรกฎาคม ๒๕๕๗).

อย่างหนาแน่น ท่านได้อำนวยการรบและยิงโต้ตอบอย่างกล้าหาญ แต่เนื่องจากพื้นที่วางตัวเสียเปรียบต่อฝ่ายกลุ่มก่อการร้าย ท่านจึงถูกยิงที่หัวไหล่ขวา ๑ นัด แต่ก็ได้เสียขวัญหรือท้อถอยกลับยังคงอำนวยการรบกระตุ้นให้ทหารในบังคับบัญชาดำเนินกลยุทธ์เคลื่อนที่ประกอบการยิงเข้าใส่ตำแหน่งที่วางตัวของกลุ่มโจรอย่างกล้าหาญ และในจังหวะนั้นเองกระสุนของฝ่ายตรงข้ามก็พุ่งสวนเข้ามาถูกที่ศีรษะด้านขวาของท่าน จนล้มหมดสติ เป็นเหตุให้กะโหลกศีรษะเปิด สูญเสียสมองซีกขวา และถูกส่งเข้ารับการรักษาเป็นระยะเวลา ๘ เดือนเศษ โดยได้รับพระมหากรุณาธิคุณจากสมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ รับไว้เป็นคนไข้ในพระบรมราชินูปถัมภ์ ซึ่งผลจากการปะทะในครั้งนั้นทำให้ นายสระรี ตะโลละมีญอ หัวหน้ากลุ่มพร้อมพวกเสียชีวิตจำนวน ๖ นาย

ผลจากการปฏิบัติหน้าที่ด้วยความกล้าหาญ และเสียสละ ทำให้ได้รับการปูนบำเหน็จ ๙ ชั้น แต่เหนือสิ่งอื่นใด คือ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงพระกรุณาโปรดเกล้าโปรดกระหม่อมพระราชทานเหรียญกล้าหาญ ซึ่งถือเป็นเกียรติสูงสุดกับการได้รับพระราชทานสร้อยคอทองคำพร้อมพระเลี่ยมทอง และเงินรางวัลจากสมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ นอกจากนี้ยังได้รับคัดเลือกเป็นข้าราชการดีเด่นของศูนย์อำนวยการบริหารจังหวัดชายแดนภาคใต้ในปี ๒๕๔๓ โดยได้รับพระราชทานประกาศเกียรติบัตรพร้อมโล่รางวัลจากสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี อีกทั้งยังได้รับการคัดเลือกจากมูลนิธิพลเอกเปรม ติณสูลานนท์ ให้เป็น “คนดีศรีสงขลา” อีกด้วย

วีรกรรมของนายทหาร “วีรบุรุษ ดุซงญอ” ท่านนี้ เป็นตัวอย่างให้นายทหารทุกคนเกิดความรักและความหวงแหนในชาติ พร้อมทั้งจะเสียสละชีวิตในการปกป้องรักษาผืนแผ่นดินไทยให้ดำรงอยู่ คู่คนไทยชั่วนิรันดร์

ผนวก ข

บทเพลงทหารเรือ

เพลงทะเลสมอ^{๒๘}

ทำนอง พลเรือเอก พระเจ้าบรมวงศ์เธอ พระองค์เจ้าอาภากรเกียรติวงศ์ กรมหลวงชุมพร
เขตอุดมศักดิ์
เนื้อร้อง พลเรือเอก พระเจ้าบรมวงศ์เธอ พระองค์เจ้าอาภากรเกียรติวงศ์ กรมหลวงชุมพร
เขตอุดมศักดิ์

ทะเลสมอปล้นออกสันดอนไป^{๒๙}
เที่ยวหาข้าศึกมิได้นึกจะกลับมาใน
พวกเราดูรู้เจ็บแล้วต้องจำ
สยามเป็นชาติของเราธงทุกเสาชักขึ้นทุกลำ
เกิดมาเป็นไทยใจร่วมกันแหละดี
สยามเป็นชาติของเราอย่าให้เขามาย่ำมายี
พวกเราทุกลำจำเช่นดอกประดู่
วันไหนร่วงโรยดอกโปรยตกพรุ

ลัดไปเกาะสี่ซังจนกระทั่งกระโจมไฟ
ถึงตายตายไปตายให้แก่ชาติของเรา
ลัดบ่าวไว้พลางข้างบนยอดกาฟฟ้าจะนำ
ถึงเรือจะจมในน้ำธงไม่ต่ำลงมา
รักเหมือนพี่เหมือนน้องช่วยกันป้องปฐพี
ถึงตายตายให้ตีตายในหน้าที่ของเรา
วันไหนวันตีบ้านคลีพร้อมอยู่
ทหารเรือเราจงดูตายเป็นหมู่เพื่อชาติไทย

^{๒๘} ต่อมาเรียกเพี้ยนไปเป็น เพลงดอกประดู่

^{๒๙} กองดุริยางค์ทหารเรือ ฐานทัพเรือกรุงเทพ, “เพลงชาวเรือ”, เมษายน ๒๕๕๒.

เพลงเดินหน้า^{๓๐}

ทำนอง เพลงไทยเดิมคุณลุงคุณป้า ๒ ชั้น

เนื้อร้อง พลเรือเอก พระเจ้าบรมวงศ์เธอ พระองค์เจ้าอาภากรเกียรติวงศ์ กรมหลวงชุมพรเขตอุดมศักดิ์

เกิดมาทั้งที่มันก็ได้อยู่แต่เมื่อเป็น อีกสามร้อยปีก็ไม่มีใครจะเห็น
ใครเขาจะนึก ใครเขาจะฝัน เขาก็ลืมนกันเหมือนตัวเส้น นานไปเขาก็ลืมน
ใครหรือจะยืมชีวิตให้เป็น ใครจะเห็นก็เห็นแต่น้ำใจ จำได้แต่ชื่อว่าตัวเราคือ
ทหารเรือไทย ตายแต่ตัวชื่อยังฟัง ทัวทั้งกรุงก็ไม่ลืมนได้

(สร้อย) ทั้งเขาร์ทั้งเวสท์ทั้งนอร์ธทั้งอีสต์ จะคิดถึงตัวเราเอย จะต้องตายทุกคนไป
ส่วนตัวเราตายไวยืนไวยืนแต่ชื่อ ให้โลกทั้งหลายเขาลือว่าตัวเราคือทหารเรือไทย

เกิดมาทั้งที่มันก็มีอยู่แต่ทุกซกั้ย วันนี้เคราะห์ดีรุ่งขึ้นพรุ่งนี้
จะเป็นอย่างไร ดีเคยพบ ชั่วเคยเห็น จนเคยเป็นมีเคยได้ อนาคตเราไม่รู้
ถึงไม่รู้ก็ต้องเดินไป จะกลัวไปไยมันก็ล่องไปตามเวลา ไม่ตายวันนี้
ก็คงไปชื่อวันข้างหน้า วันนี่ยอพรุ่งนี้ตำไมไซ้ซ้ำปากของใคร

(สร้อย) ทั้งเขาร์ทั้งเวสท์ทั้งนอร์ธทั้งอีสต์ จะคิดถึงตัวเราเอย จะต้องตายทุกคนไป
ส่วนตัวเราตายไวยืนไวยืนแต่ชื่อ ให้โลกทั้งหลายเขาลือว่าตัวเราคือทหารเรือไทย

^{๓๐} Ibid., p.29.

เพลง ดาบของชาติ^{๓๑}

ทำนอง พลเรือเอก พระเจ้าบรมวงศ์เธอ พระองค์เจ้าอาภากรเกียรติวงศ์ กรมหลวงชุมพร
เขตอุดมศักดิ์
เนื้อร้อง พลเรือเอก พระเจ้าบรมวงศ์เธอ พระองค์เจ้าอาภากรเกียรติวงศ์ กรมหลวงชุมพร
เขตอุดมศักดิ์

ดาบของชาติเล่มนี้	คือซี วีตรา
ถึงจะคมอยู่ดี	ลับไว้
สำหรับสู้ไฟรี	ให้ชาติ เรนา
ให้มิตรให้เมียให้	ลูกแล้ว ชาติไทย

ราชนาวิกโยธิน^{๓๒}

ทำนอง พระราชินีพันฉัตรในพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวรัชกาลปัจจุบัน
เนื้อร้อง เรือเอกจตุรงค์ พันธุ์คงชื่น^{๓๓} และ เรือเอกสุมิตร ชื่นมนุชย์^{๓๔}

รุกรันฟันฝ่าในธรรมาศรธรรม	สมเป็นดั่งนามราชนาวีไทย
รบรันฟันฟาดไม่ขาดหวั่นไหว	มีศีกมาไกลไม่หวั่นครันคร้ามริปู
เราราชนาวิกโยธินของไทย	เรารวมกายใจกันไว้เชิดชู
เป็นแนวปรากฏรูกทานรบผลาญต่อต้านพร้อมพรู	เข้าฟาดฟันรบรันศัตรูขอสู้ขาดใจ
เมื่อเราเข้าประจัญจะผลาญให้สิ้นไป	ยอมพลีชีพเพื่อชาติไทย
ริบรูกบุกเข้าตี ไม่หนีสู้เพื่อชัย	กายใจชีวิตมอบเป็นราชพลี

^{๓๑} Ibid., p.60.

^{๓๒} Ibid., p.11-12.

^{๓๓} ปัจจุบันเป็นข้าราชการบำนาญ ยศพลเรือโท อดีต ประจำกองบัญชาการกองทัพเรือ

^{๓๔} ปัจจุบันเป็นข้าราชการบำนาญ ยศพลเรือโท อดีต ประจำกองบัญชาการกองทัพเรือ

เราเราชนาวิกโยธินของไทย

วิญญาณยืนยงคู่ธงนาวี

แม้ชีวาเราจำต้องสิ้นสูญลง

นัย.เกรียงไกรไว้ลายแม้นตายชื่อไม่สูญไป

ชีวิตมลายคงไว้ศักดิ์ศรี

ดำรงเสรีศรัทธาหลักสี่หนีไป

แหลมทองยังคงเป็นขวัญคู่ไทย

ปกป้องไทยทั้งกายและใจขอไทยอยู่คง

บรรณานุกรม

หนังสือภาษาไทย

กองทัพเรือ, “๑๐๐ ปี การเสด็จพระราชดำเนินทรงเปิดโรงเรียนนายเรือ”, พิมพ์ครั้งที่ ๑, พุศจิกิจยาน ๒๕๔๙.

ราชบัณฑิตยสถาน, พจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ.๒๕๕๔ เฉลิมพระเกียรติ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เนื่องในโอกาสพระราชพิธีมหามงคลเฉลิมพระชนมพรรษา ๗ รอบ ๕ ธันวาคม ๒๕๕๔, พิมพ์ครั้งที่ ๑, กรุงเทพมหานคร : บริษัท ศิริวัฒนาอินเตอร์พริ้นท์ จำกัด (มหาชน), ๒๕๕๖.

ศูนย์พัฒนาหลักนิยมและยุทธศาสตร์ กรมยุทธศึกษาทหารบก, “คู่มือการปลูกฝังและสร้างเสริมอุดมการณ์ทหารกองทัพบก”, มกราคม ๒๕๕๔.

วารสารภาษาไทย

กรมยุทธศึกษาทหารเรือ. เหล็กในคน. นิตยสารนาวิกศาสตร์, ๙๖ (๓), ฉบับเดือน มีนาคม ๒๕๕๖.

ราชนาวิกสภา. นิตยสารนาวิกศาสตร์, ๙๗ (๕), ฉบับเดือน พฤษภาคม ๒๕๕๗.

เอกสารทางราชการ

กรมกำลังพลทหารเรือ, บันทึกข้อความ ที่ กท ๐๕๐๓/๘๗๖ ลงวันที่ ๑๐ กุมภาพันธ์ ๒๕๒๙ เรื่องการกำหนดคุณสมบัตินายทหารเรือไทย

กระทรวงกลาโหม, ระเบียบกระทรวงกลาโหม ลงวันที่ ๒๗ ตุลาคม ๒๕๕๑ ว่าด้วยประมวลจริยธรรม พ.ศ.๒๕๕๑

กองดุริยางค์ทหารเรือ ฐานทัพเรือกรุงเทพ, “เพลงชาวเรือ”, เมษายน ๒๕๒๒.

กองทัพเรือ, ประกาศกองทัพเรือ ลงวันที่ ๒๒ กันยายน ๒๕๕๓ เรื่องค่านิยมกองทัพเรือ

กองทัพเรือ, ประกาศกองทัพเรือ ลงวันที่ ๓๑ กรกฎาคม ๒๕๕๗ เรื่องประมวลจริยธรรมกองทัพเรือ

อินเทอร์เน็ต

การกอบกู้เอกราชของเจ้าตาก. เข้าถึงได้จาก: <http://th.wikipedia.org> (วันที่ค้นข้อมูล: ๒ มิถุนายน ๒๕๕๗).

ยุทธการบ้านชาราก. เข้าถึงได้จาก: http://www.navy.mi.th/navalmuseum/002_history/html/his_b23_chamrak_thai.htm (วันที่ค้นข้อมูล: ๒ มิถุนายน ๒๕๕๗).

ยุทธนาวีเกาะช้าง. เข้าถึงได้จาก: <http://th.wikipedia.org> (วันที่ค้นข้อมูล: ๒ มิถุนายน ๒๕๕๗).

วีรกรรมทหารกล้านาวิกโยธิน. เข้าถึงได้จาก: http://www.marines.navy.mi.th/html_56/html_old55/yuttakan55/hero.html (วันที่ค้นข้อมูล: ๒๑ กรกฎาคม ๒๕๕๗).

สมเด็จพระนเรศวรมหาราช. เข้าถึงได้จาก: <http://th.wikipedia.org> (วันที่ค้นข้อมูล: ๒ มิถุนายน ๒๕๕๗).